

Przekładnia napędu

Jedno lub dwustopniowa przekładnia przyspieszająca, która dostarcza energię od sprężyny lub obciążnika do przekładni chodu. Od przełożenia przekładni napędu zależy, jak długo zegar będzie chodził po jednym nakręceniu. Czas chodu po jednym nakręceniu nazywa się pojemnością (rezerwą) napędu. Im zegar powinien mieć większą pojemność napędu, tym dzielnik przełożenia przekładni napędu musi być większy (tabl. P-1). Zegar nakręcany codziennie powinien mieć przynajmniej 30-godzinną pojemność napędu - wtedy wystarcza jednostopniowa przekładnia napędu. Zegar nakręcany raz na tydzień powinien mieć 8-dniową pojemność napędu - wtedy potrzebna jest jeszcze jedna oś, na której osadza się zębnik dodatkowy i koło dodatkowe. Powstaje przekładnia napędu dwustopniowa (rys. P.17). Jeszcze większy dzielnik przełożenia

Tablica P-1

Wartości przełożeń przekładni napędu w zależności od pojemności napędu i rodzaju zegara

Zegary z napędem	Pojemność napędu T		Liczba par (koło i zębnik)		Liczba obrotów koła napędowego n		Przełożenie prze- kładni napędu
			w napędzie				
	godzin	dni	obciążni- kowym	spręży- nowym	obciążni- kowym	spręży- nowym	i_n
jedno- dniowym	28 ÷ 36	1 ÷ 1,5	0 ^{#1} ÷ 1	1	18 ÷ 28	Z za- stawką 4 ÷ 5 bez za- stawki 5 ÷ 8	1:4 ÷ 1:9
8-dniowym	190 ÷ 240	8 ÷ 10	1	1 ÷ 2	12 ÷ 14	5 ÷ 6	1:12 ÷ 1:48
14-dnio- wym	380 ÷ 430	15 ÷ 18	1 ÷ 2	2	14 ÷ 16	5 ÷ 7	1:23 ÷ 1:86
miesię- cznym	760 ÷ 820	32 ÷ 34	2	2 ÷ 3	14 ÷ 16	5 ÷ 7	1:58 ÷ 1:164
rocznym	9000 ÷ 9600	380 ÷ 400	—	3 ÷ 4	—	5 ÷ 7	1:1890 ÷ 1:2150

^{#1} Oś minutowa jest jednocześnie osią napędową, nie ma więc przekładni napędu.

przekładni napędu jest w zegarach rocznych. Przełożenie przekładni napędu oblicza się wg wzoru

$$i_n = \frac{n}{T} \cdot \frac{Z'_2 \cdot Z_2}{Z_1 \cdot Z'_1}$$

w którym:

n – liczba obrotów koła napędowego wykonanych po jednym nakręceniu zegara
 T – czas chodu zegara w godzinach
 Z_1 – liczba zębów koła napędowego
 Z'_1 – liczba zębów koła dodatkowego
 Z_2 – liczba zębów zębniaka minutowego
 Z'_2 – liczba zębów zębniaka dodatkowego

źródło: Bartnik i Podwapiński "Ilustrowany słownik zegarmistrzowski"